

Rutebeuf

MANŽELSTVÍ

V roce svatého Vtělení,
dnů osmero po zrození
Ježíše, co znal trpké dni,
v tom roce šedesátém,
kdy nahota je stromu šatem,
já ubožačku jednu vzal jsem,
abych svou ruku dal jí.
Teď hlupci za hlupce mě mají.
Vždyť mohu tkát, však nit je v háji,
takže mám hodně práce.

Srdci, jež chatrné už zdá se,
Bůh nedal schopnost radovat se.
A není nikdo z lidí,
kdo v trápení mém vlastní vidí,
by nelitoval mojí bídy
a žalost neměl ze mě.
Hlnát koho do egyptské země
znamená sužovat ho méně,
než já se soužím tady.

Chci květ, a nesmím do zahrady.
Kdo dbá jen na rozumné rady,
marní svůj čas i um.
Byla má svatba nerozum?
Vždyť nemám majetek ni dům.

A co je nejlepší,
v domnění, že to potěší
mé nepřátele nejhorší,
já vybral jsem si ženu,
jež pramalou má pro mě cenu
vzhlédem k přesně stejnému věnu,
jako jsem přinesl já.

K čemu je svatba taková,
když chudáci jsou oba dva
a když ta žena není
nakonec ani k potěšení?
Pět křížků má co všechno jmění,
je vyschlá, samá žíla:
ta nevěrná by sotva byla.
Od dob, co Panna porodila,
svět sotva viděl asi

povednější kopulaci.
Teď žiju jenom pro legraci
a to mi málo hovoří.

Ptejte se, kdekdo vám to poví:
špatně se daří Rutebeufovi
a tak je na tom zle,
že v práci nemá košile.
Ať všichni moji přátelé
se tou mou chudobou
baví jak nejlíp dovedou.
Stejně jen vděčnost pramalou
za tyhle zprávy sklídí.
Strach nemám z úřadů a lidí.
Věřím, že dobrý Bůh mě vidí,
žel hodně zdaleka.
Tak se má bída načeká.
Kdekdo mě jenom otlouká
jak Bůh to nejspíš chce.
Nepřítel z toho těší se
a přítel souží velice.

Všechno je pravda čistá.
Jestli v mém hněvu Pán mstu
chystá.

ze mě má radost dozajista
jako z jistého cíle.
Vždyť chodím stále bez košile.
Nepoznám ale krušné chvíle:
zloděj nic neodnese.

Kus dřeva doma nenajde se,
takže se všechno zimou třese.
Mám dál jít v nářku svém?
Nádobí dávno rozbil jsem
a šťastné dny jsou za lesem.
Copak snad málo to je?
Vždyť dokonce i zkáza Troje
není tak hrozná jak ta moje.

Ještě že zbývá mi
Ave Maria k modlení.
Ať prosí za mé spasení,
kdo nemá nikoho.
Vděčnost mé duše stihne ho.
Co nejdřív přijde půstu jeho,
neb k jaru blížíme se.
Ten čas, jak dobře víme přece,
víc ryb než mléka nepřinese

mé ženě k užívání.
Času dost tedy k rozjímání
i k půstu pro nejsladší Pani.
Ta má dost času má
a záhy bývá znavena
a na loži pak přijímá,
co mělo být a není.

Těhdy po velkém utrpení
přichází velké odměnění,
jak už to v světě bývá.
Víš Bůh, jenž na všechno se dívá,
že snatek byl jen chudá skýva
s hubenou matrací.

Mé ruce nejsou pro práci
a nevím už, co počít si
s chudobou, jež mě szírá.
Můj dům se nikdy nezavírá,
ač srdce mé se studem svírá
nad jeho prázdnotou spíží.
Často ni těsto nemám v díži.
Každý teď chápe bez obtíží,
 proč s návratem čas dám si,
byť domácí krb má své krásy.

Toho, kdo mívá prázdne kapsy,
nečeká náruč vřelá.
V tom tedy bída má je celá,
že nechci, by mě žena zřela
s prázdnyma rukama.

Víte, v čem útěcha je má?
V naději, kterou každý zná,
kdo v zítřku svátek vidí.
Se svatým si mě pletou lidé
a pohlédnout se na mě stydí
(to není žádná psina),
neboť je strach a hrůza jímá.
Ve městě si mě kdekdo všímá
a často vypráví se
o kouscích mých, jímž žádný
v kráse

z ostatních kousků nerovná se,
jak obecně je známé.
A že jich bylo požeňnané!
Bůh nemá tolik zla v svém krámě,
co já jsem okusil.

Kdo Pánu život zasvětil,
ať na rožni či v kole byl,
ten, tvrdím, v malé chvílce
s trápením tady rozloučil se.
Mně ale hový bídy svíce
na věky bez přestání.
I vznáším k Bohu toto přání:
Kěž bolest, trápení a lkání
se pokáním mým stane,
bych mohl v jedno splynout
s Pánem
a útěchu v něm nalézt. Amen.

RUTEBEUFOVA CHUDOBA

Jak začít věru lehké není,
tolik mám látky k vyprávění,
když o bídě své mluvit mám.
Vy, jenž jste králem v naší zemi,
pro Boha prosím, udělte mi
z milosti dar, ať nestrádám!
Já nemám majetek či krám,
na milodar jsem odkázán,
leč dlouho odmětán jsem všemi,
ač jako chudás jsem tu znám.
Když odejel jste bůhví kam,
já sytil se jen nadějemi.

Zlý čas a rodinka má milá,
jež nezemřela a je čilá,
od peněz, jmění pomohla mi.
Dneska je jako vrána bílá
člověk, jenž umí rozdávat.
Každý si jen to svoje chrání.
Po smrti příznivci jsou známí
a vy, můj králi, za horami
i s těmi, co dovedli dát.
Odvedl jste je víru bránit
v divoký Tunis, kde vy sami
měli jste možná často hlad.

Když nepochodím u vás, pane,
pak zlé se ještě horším stane:
smrt už se hlásí jako host.
Všecky svršky mám rozedrané,
z očí hlad horečkou mi plane
a nikdo nedá ani kost.
Má postel jedna ubohost,
mí společníci hlad a zlost,
nemám kde složit šedé skráně.
Sláma je pramizerný post,
já užil si jí dost a dost,
a přesto denně končím v slámě.

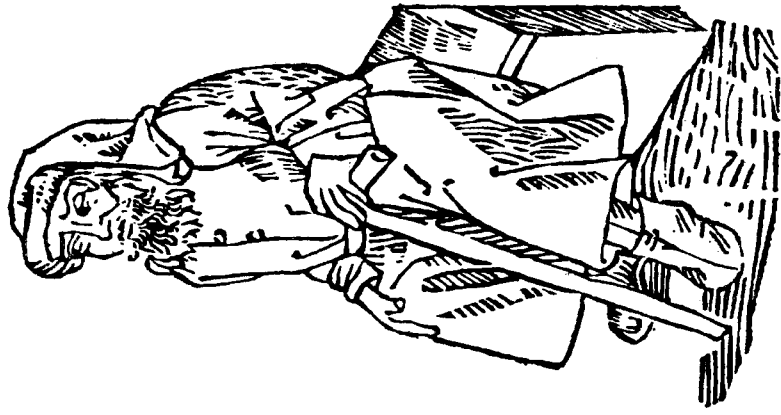
Můj králi, slyšte slova má:
Už nemám ani na chleba!
V Paříži vládně blahobyt
a já si z něho nesním vzít,
vždyť odháněj mě od všeho!
Vzpomínám Pavla svatého,
který v mé mysli dávno žije.
Ač „Otče“ znám, „nás“ cítí mi je,
neb čas mě o vše připravil,
takže jen prázdný dům mi zbyl.
Mé Credo kredit sotva vzkřísí
a vše, co mám, tu na mně visí.

Guillaume de Machaut

PRO LÁSKU PRAVOU

Pro lásku pravou lásku svou
teď velebím já před všemi,
neb ukončila bolest zlou
a zbavila mě trápení.
Dala mi důkaz kouzelný,
když do očí
má nejmilejší řekla mi:
Můj nejdražší.

Věc udělal bych šílenou,
kdybch přátelství nevsední
já neuzavřel s láskou tou,

již druhá sotva zastíní.
Tak ode dneška po vše dny
mě utěší,
že nejlepší z žen říká mi:
Můj nejdražší.

Je něžná s duší převzácnou,
a pouze dobro žije v ní.
Chci ji svou službou oddanou
provázet do konce svých dní,
neb pro mě vyznamenání
je nejvyšší,
když moje paní řekne mi:
Můj nejdražší.

TAK DOKONALE, PŘÍTELI

Tak dokonale, příteli,
jsem se vám vzdala,
že stačí, ať jste kdekoli,
jen chvíle malá,
abych vás vyhledala,
neb kde jste vy, je srdce mé.
Kdyby se ta věc stala
a chtěl mě jiný, řeknu — ne.

Mé zraky láskou planuly,
až láska stálá,
která v mém křehkém srdci dlí,
si za cíl vzala
váš zjev, ježž nevydala
by za poklady převzácné.
Kdyby se ta věc stala
a chtěl mě jiný, řeknu — ne.

Svou touhu, něhu, pocely
jen vám jsem dala
a v srdci vašem, přemilý,
je uschovala,
by láska neustálá
pojila pevně vás i mne.
Kdyby se ta věc stala
a chtěl mě jiný, řeknu — ne.

KDYŽ PANÍ CTNÉ

Když paní ctné
se zaleskne
ve zracích blesk,
hned rozlije
se v duši mé
přesladký stesk.

Sny milostné
vždy toho dne
slaví svůj ples,
když paní ctné

se zaleskne
ve zracích blesk.

Rty výsměšné
pak ničí mne.
Leč něhy lest
hned zažene
v hře půvabné
přetěžký stesk.
Když paní ctné
se zaleskne
ve zracích blesk,
hned rozlije
se v duši mé
přesladký stesk.

JE JAKO LILIE

Je jako lilie, jak růže svěží
a zářící jak rubín východní.

Té krásě vyrovná se jiná stěží,
je jako lilie, jak růže svěží.

Mé srdce pokorné u nohou leží,
jak věrný milenec po všechny dny.
Je jako lilie, jak růže svěží
a zářící jak rubín východní.

I KDYŽ JSTE

I když jste, pane, na mě zapomněl,
já jsem vás nikdy falší neklamala.

Pevnější pouta vázala mě, žel,
i když jste, pane, na mě zapomněl.

Já nezapomenu, ač byste chtěl,
protože moje láska není malá.
I když jste, pane, na mě zapomněl,
já jsem vás nikdy falší neklamala.